

Asia: VN/1364/2021

Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista yleisesti?

Postimuseosäätiö pitää kulttuuriperintöstrategian osallistamisprosessia laajana ja hyvänä. Kulttuuriperintöstrategian arvoiksi valikoidut kestävyys, moninaisuus ja yhdenvertaisuus ovat laaja-alaisia ja rikkaan kulttuuriperinnön säilymisen puolesta tapahtuvan työn suunnitteluun sopivia arvoja. Strategiassa on määritelty kulttuuriperinnön arvostamisen, sen suojelun ja vaalimisen olevan kaikkien yhteinen tehtävä, mikä on arvokas tavoite.

Mikä on näkemyksenne strategian tavoitteista ja toimenpidelinjauksista oman toimialanne tai tehtävänne näkökulmasta?

Kulttuuriperintöstrategian arvoiksi valikoidut kestävyys, moninaisuus ja yhdenvertaisuus ovat hyvin ajateltuja ja ne sopivat hienosti myös Postimuseosäätiön sekä sen vetämän Viestinnän, pelin ja postin sekä digitaalisen elämän museohankkeen (työnimellä MuseoX) tavoitteiden kanssa.

Kulttuuriperinnön määritelmä -kohdassa sanotaan: ”Kulttuuriperintöä syntyy ihmisen toiminnan tuloksena ja vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Se kertoo arvojen, uskomusten, tietojen, taitojen ja perinteiden muutoksesta. Kulttuuriperintö voi olla aineellista, aineetonta tai digitaalista. Kulttuuriperintöä uudistetaan, säilytetään ja siirretään tuleville sukupolville.” On kuitenkin huomionarvoista, että kulttuuriperintö ei ole ainoastaan vanhaa ja olemassa olevaa perintöä vaan siksi pitäisi käsittää myös kaikki se alati uudistuva ja muuttuvaa ihmisten luoma kulttuuri, joka näyttäytyy osana koko maailman muutosta.

Viestinnän kulttuuriperintö on tästä hyvä esimerkki. Viestinnän kulttuuriperintöä syntyy koko ajan ja hyvin paljon esimerkiksi internetin digitaalisilla alustoilla. Silti sen tallentaminen on Suomessa edelleen hyvin vaatimatonta.

Strategiassa on hyvin tunnistettu demokratian edistämisen mahdollisuudet ja uhat sille esimerkiksi mis- ja disinformaation keinoista. Myös osallisuuden periaatteet on osattu ottaa riittävästi huomioon, mutta strategian painopisteet näyttävät enemmän siltä, että osallistamista tehdään aktiivisesti kun taas aktiivista osallisuuden tunnetta ja siitä syntyneitä aitoja elävää kulttuuriperintöä ei ole osattu tarpeeksi ottaa strategiassa huomioon. Strategia huomioi riittävästi intersektionaalisuuden tarpeet kulttuuriperinnön tallentamisessa.

Kulttuuriperintästrategiassa on huomioitu ansiokkaasti myös demokratiaan vaikuttavien asenteiden esiintyminen verkossa tapahtuvan osallistumisen kautta. On tärkeää vahvistaa osallisuutta ja moniäänistä yhteiskuntaa.

Strategiassa on huomioitu myös yritysten yhteiskuntavastuu. Aihe on kuitenkin tulevaisuudessa niin tärkeä, että tätä saisi vielä voimakkaammin painottaa strategiassa ja erityisesti strategian toimenpanolistalla. Siksi toteamme, että strategiaan tulisi kirjata vahvemmin seuraava ilmaus: ”Tavoitteena on, että yrityssektorilla tunnistettaisiin nykyistä vahvemmin yhteiskuntavastuu kulttuuriperinnöstä.”

Kommenttine lukuun 5.1

Toimenpidelinjaukseen, jossa todetaan seuraavaa: ”Digitaalisella tallentamisella ja teknologisilla valinnoilla varmistetaan kulttuuriperintötiedon pitkäaikainen säilyminen.”

Strategiassa tulisisisällyttää myös ajatus digitaalisen kulttuuriperinnön säilyttämisestä käytettävänä ja saavutettavana yleisöille ja kulttuuri- ja muisti-instituutiolle sekä tutkimukselle, ei ainoastaan sen säilyttämistä pitkäaikaisesti.

Kommenttine lukuun 5.2

Kestävien ratkaisujen löytäminen kulttuuriperintöalalle on tärkeää. On ilahduttavaa, että tähän luvataan luoda avuksi mittareita, jotka ilmaisevat toiminnan ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä.

Kommenttine lukuun 5.3

-

Kommenttine lukuun 5.4

-

Mikä on näkemyksenne strategian yhteiskunnallisista ja taloudellisista vaikutuksista?

Erytisesti yritysten yhteiskuntavastuuta täytyy jatkossa korostaa. Monella toimialalla, erityisesti viestinnän alalla, on aikaisemmin valtiollisen ohjauksen parissa olleita toimijoita, joiden toiminnan kautta syntyy ja on syntynyt jo pitkään kansallisesti tärkeää kulttuuriperintöä. Tämä kulttuuriperintä

täytyy saada tallennettua asianmukaisesti ja museaalisiin toimintamalleihin nojaten. Näiden alojen toimijoiden pitkä historia sekä sen nykypäivä täytyy saada paremmin talteen vuoteen 2030 mennessä. Toimintavastuu yritysten kulttuuriperinnön tallentamisesta ja saavutettavaksi tuomisesta on lisättävä toimenpidesuunnitelmaan.

Mahdolliset muut strategiaehdotusta koskevat huomionne.

-

Strategian valmistumisen jälkeen on tarkoitus laatia erillinen toimeenpanosuunnitelma. Pidättekö tätä tärkeänä? Jos kyllä, niin miksi?

On erittäin tärkeää, että strategian toimeenpanemiseksi on tehty myös toimeenpanosuunnitelma. Toimeenpanosuunnitelma on kuitenkin kirjattu melko ylätasoisilla ajatuksilla eikä niiden toteuttamiseksi tahdottavaa toimijuutta ole kovin tarkkaan kirjattu. Jatkossa on tärkeää yhdessä eri toimijoiden kanssa jatkaa keskustelua siitä, millä tavalla näitä vielä melko ylätasolla olevia asioita saadaan jalostettua ja vietyä enemmän ruohonjuuritasolle.

Millaisia osallistamisen tapoja haluaisitte toimeenpanosuunnitelman laatimisessa käytettävän?

Toivomme toimeenpanosuunnitelman laatimisessa käytettävän verkon ylitse tapahtuvaa Workshop-muotoista työskentelyä, jotta osallistujien maantieteellinen edustavuus saadaan paremmin huomioitua.

Millaisena näkisitte oman tai edustamanne tahon roolin strategian toimeenpanossa?

Kulttuuriperintöstrategia tulee olemaan varmasti jopa merkittävä työkalu jatkossa sekä museotalalla että edustamamme museon toimialoilla. Yhteiskunnan on tärkeää tehdä arvoihin perustuvia linjauksia, joiden takia saavutamme yhdessä jotain suurempaa yhdessä kuin erikseen.

Posti Group Oyj tekee jo tällä hetkellä vakuuttavaa työtä oman kulttuuriperintönsä säilymisen ja saavutettavaksi tekemiseksi Postimuseosäätiön avulla. Yritysten ja kulttuuriperinnön toimijoiden yhteistyötä kulttuuriperintöstrategian toteuttamisessa ei saa unohtaa, vaan tulee löytää tälle sektorille uusia vastuullisia toimintamalleja.

Antila Kimmo
Postimuseosäätiö sr